

Avsnitt 2: "Det är inte censur det handlar om, det är mera fråga om mentalhygienisk verksamhet som vi sysslar med"

[INTROMUSIK]

[CITAT FRÅN FARTFEBER]

[INTROMUSIK]

SPEAKERRÖST: "det är inte censur det handlar om. Utan det är mera fråga om mentalhygienisk verksamhet som vi sysslar med"

JENS: Hej hörni och välkomna till del två av denna serie om svensk filmcensur. För det var ju så att vi censurerade, och ibland förbjöd, film i hundra år i Sverige. I förra avsnittet pratade vi om tiden då filmen kom till Sverige och vad som inte kunde visas på biograferna. Som vi var inne på då så är ju filmpolitik, eller om man så vill, censurpolitik, inte något som kan analyseras frikopplat från samhället i övrigt. Den är en del av det och påverkas av det.

Det finns ju tankar och idéer om att folk efterapar det som visas på film. Och det är inte en tanke som föddes under 1980-talets videovåldsdebatt. I förra avsnittet talade vi om vad man inte kunde visa eftersom det ansågs kunna inspirera till konkreta handlingar, lite senare i detta avsnitt ska vi återkomma till diskussionen om filmens påstått direkta påverkan på publiken. För rädslan över att det som folk ser på film leder till konkreta handlingar är ju själva anledningen till censur av spelfilm finns ö h t. Från det att man klippte bort rent omoraliska saker på 1910-talet till att förbjuda filmer om galningar med motorsågar.

Idag ska vi prata om klass, brott och sex. Hur har man från statens sida sett på detta när det kommer till vad som kan visas på bio?

Men nu är det hög tid för mig att presentera dagens gäst, nämligen journalisten Emma Gray Munthe. vi är oerhört tacksamma över att du ville komma till oss och prata filmcensur. Vem är du?

EMMA: Jag är filmjournalist sedan ungefär 22 år tillbaka. Jag har jobbat med TV, på SVT Filmkrönikan, på ZTV. Skrivit massor och nu recenserar jag i Aftonbladet och skriver i Femina. Och så jobbar jag med filmfestivaler, Lilla filmfestivalen i Båstad och på Bergmanveckan som konstnärlig ledare. Ungefär så är jag.

JENS: Kul! Tack. Inledningsvis Emma så hörde vi ett citat av Gustav Lindenbaum, som var direktör och även aktiv censor på Biografbyrån, vad känner du när du hör det här citatet, vilka känslor väcker det hos dig?

EMMA: Det är väl så man känner med sån här moralpanik och censur. Det är någon som vill skydda någon annan. Att städa någon annans hjärna eller skydda deras hjärna inna det blir stökigt där.

JENS: De med bildning får träda in.

EMMA: Precis. Jag läste häromdagen om när ambulerande bibliotek började resa runt i England. Och kvinnor kunde låna böcker, det var ju 1700-tal. Unga kvinnor började läsa romantiska böcker och historier. Då var ju folk oroliga för att de inte göra nåt nyttigt. De skulle sluta sy och sticka. Det har ju alltid funnits, man är orolig för någon annan.

JENS: En omvårdnadstanke.

JOAKIM: Ja och man alltid trodde det värsta på något sätt.

JENS: Samhället var på väg att rämna kanske?

JOAKIM: Ja men exakt. Otroligt hysteriskt.

JENS: Det låter lite raljerande kanske att prata om klassförakt. "Vi klarar av det här och kan avgöra om ni", i det här fallet de obildade, "klarar av det". Vi var inne på det sist men då pratade om de här tidiga filmvisningarna, att de övervakades ofta rent konkret av polis. Det var alltså konstaplar i salongerna av rädslan för de känslostormar filmen kunde utlösa hos publiken. Den kunde i värsta fall göra revolution. Man tänkte att det gick att uppvigla publiken med filmen och det är lätt att skratta åt detta idag, men kanske ska man ha lite förståelse, de visste ju inget om det här nya mediet. Men att film redan från början betraktades, och fortfarande betraktas, som lägre stående kultur, eller t o m skräpkultur, jämfört med t.ex. litteratur eller teater är känt. Och det är ju något som återföds och ges näring, om än inte statligt sanktionerat. Varför tror du filmen har den typen av status?

EMMA: Det är väldigt svårt att säga varför det har blivit så. Man tänker att det kanske var så att när filmen kom så var det kanske billigare än att gå på teater. Men det vet jag inte, det kanske var jättebilligt med teater? Men man får ju en sån känsla.

JENS: Ett massmedium?

EMMA: Ja precis. Och att det var en annan typ av människa som gick på bio. Men det spekulerar man ju bara i, jag har ingen aning.

JENS: Det riktades ju mycket till barn. Så var det ju. Det tilltalade barnen på ett helt annat sätt än kanske teatern hade gjort. Vi har ju nämnt den yngre publiken massor av gånger och i förra avsnittet hade vi ett citat från Valter Fevrell, som var en tidig censor och direktör, han sa att man kände ett stort ansvar mot föräldrarna. Barnen skulle skyddas mot den skadliga filmen. Om man går några år framåt i tiden så kan man kanske ställa sig frågan om man skyddar barn genom att neka dem se E.T? Vi behöver inte gå in på detaljer men den fick en 11-årsgräns i Sverige och det blev en stor grej bl.a. i utländsk media. Jag tror att direktören för Biografbyrån fick vara med i amerikansk tv och diskutera det här beslutet. För egen del, jag fick jag inte se *Roger rabbit* på bio, men jag kunde gå hem och slå på TV:n och se socialrealistiska filmer från östblocket på bästa barntid. Då kan man ju fråga sig, vilket skapar mest ångest? Har du någon film du känner att du missade pga. ålder eller censur?

EMMA: Nej vet du jag har alltid varit så harig så jag tror inte att jag någonsin har vågat utmana det här. Jag har inte försökt smita in på en film som jag egentligen inte fick gå på. Däremot minns jag när jag försökte komma in, och kom in, men jag var otroligt rädd i kön. Jag skulle se *Solens Rike*. Då var jag 10 år. Det var 11-årsgräns på den.

JENS: Men du kom in?

EMMA: Ja och jag gick själv av någon konstig anledning. Och det är ju en ganska dramatiskt film.

JOAKIM: Otroligt.

EMMA: Ett barn som lämnas ensam i en hemsk evakuering och det är panik. Han hamnar i japanskt läger. Då hade jag först och främst smitit in och var väldigt skrädd efter det, sen upplevde jag det där. Jag kom ihåg det som en otroligt mäktig filmupplevelse.

JENS: Kan film uppvigla publiken då?

EMMA: Ja men det tror jag. Det tror jag absolut. Ibland tänker jag så här, om man skulle sätta publiken från 1911. Om man skulle sätta dem och se *Mad Max Fury road*, vad skulle hända? Deras hjärnor skulle bara "boom!", explodera.

JOAKIM: Otroligt intressant.

EMMA: Dom skulle ju svimma, då skulle man sätta känslor i svang.

JOAKIM: Ja, de pratar om att folk spydde i biograferna när folk såg *Exorcisten* 1973, det här skulle ju vara tio gånger värre.

EMMA: Jag måste bara säga att jag har varit med om det att en kvinna kräktes bredvid mig, under visningen av *Antichrist*. Du vet när de klipper klitoris. Det var i Cannes. Hon bara vek sig rakt fram:

”öhhhhh”. Gjorde ett sånt ljud. Det var en fransk liten tant så jag la min hand på hennes byxor och klappade lite försiktigt. Hon var så skärrad. Det var en salong med typ 2000 människor och sen när Wilhelm Defoe får slag på pungen, då här man bland männen, ”ughh!”.

JOAKIM: Klarade hon av att se hela filmen?

EMMA: hon satt kvar.

JOAKIM: För det är ju inte bara den scenen som är väldigt sådär väldigt explicit.

EMMA: Hon var en trooper. Men just att den är sådär väldigt fysiskt.

JENS: Jag minns inte, jag säg den på bio.

EMMA: Du har förträngt.

JOAKIM: Ja det är.. fy fan.

JENS: Jag spydde inte i alla fall.

EMMA: Jag tänker ju att man kan ju röra upp otroligt starka känslor.

JENS: Man ska inte underskatta mediet.

EMMA: Nej det tror jag inte, man kan ju sätta otroligt starka känslor i svang.

JENS: Man trodde ju verkligen det. Förut i alla fall och film behandlades ju därefter. Det finns ju en klassisk film, en gång i tiden väldigt kontroversiell Pansarkryssaren Potemkin från 1925. Denna film totalförbjöds såsom ”upphetsande”. Då tänkte man ju sig så att den kunde påverka vissa grupper i samhälle och kanske att de skulle börja bete sig i en riktning som inte var tänkt. Men den här filmen visades ganska mycket i Sverige ändå inom så kallade slutna sällskap. Det var ett sätt att kringgå censuren. Att man kunde visa bakom lyckta dörrar. I det här fallet var det så att polisen hävdade, det finns polisrapporter i arkivet, där polisen hävdar att man skapat de här slutna sällskapen bara för att kunna visa filmen. På samma sätt hade filmens svenska distributör, som förmodligen hade betalt en ganska ansevärd summa pengar för att visa filmen, och fått nej, han hörde av sig till biografbyrån och erbjöds sig klippa om filmen så att det inte är kommunistisk. De nappade inte på detta ska jag säga men man tar sig ganska stora friheter med filmen. Jag undrar vad Martin Scorsese om distributören sagt ”vi klipper om filmen på det är sättet”. Det är ju lite som att klippa om Stjärnornas Krig så att de onda vinner typ. Det är ju nästan på den nivån.

JOAKIM: Ja man vänder ju på det helt och hållet.

JENS: För att återgå till filmens eventuella påverkan på publiken och kanske på underklassen, i förra avsnittet nämnde vi *Nick Carter*, känner du till begreppet Emma?

EMMA: Ja alltså, var det inte riktat till ungdomar? Eller?

JENS: Eller obildade om som vill. Kanske ungdomar som är obildade?

JOAKIM: Det var väl en karaktär i såna här deckarberättelser. Klassisk kiosklitteratur som var statusen var ganska låg för den här typen av litteratur. Skräplitteratur.

EMMA: Pulp?

JOAKIM: Pulp ja! De använde man det här begreppet av bekvämlighetsskäl för att kunna sätta ett epitet på viss typ av kultur som var lägre stående eller mer av en skräpkultur.

JENS: Man kunde säga "det är en Nick Carter-film" fast den handlade om något helt annat. Man menade att det var skräp.

JOAKIM: Exakt.

JENS: Man var ju rädd när filmen kom att massan skulle lockas av nån slags total nickcarter-fiering. Och tänker man till så är ju steget mellan skräcken för Nick Carter på 1910-talet till videovåldsdebatten på 80-talet ganska kort egentligen. Fast det skiljer ganska många år mellan. Det handlar om nya medier som riskera att ställa allting på ända.

Men vi har ju pratat, kanske lite raljerande, om en von oben-mentalitet som har rådigt. Och kanske i någon mån finns den kvar spår av den. Inte lika uttalat kanske. Det har inte helt försvunnit men det har blivit bättre ändå. Jag ska läsa upp et citat från Riksdagen 1979 och så ska vi ha lite frågesport, vilket parti är den här personen företrädare för.

"De här filmerna, och då pratar de om amerikansk film på videomarknaden, "präglas av värderingar som är främmande för vår nationella kultur". Kan du gissa? Det är lösryckt, det är lösryckt förstås.

EMMA: Jag skulle säga Vänsterpartiet.

[LJUD AV EN KLOCKA]

JENS: helt rätt! Just när man säger det här med "nationell kultur" tänker man kanske, Sverigedemokraterna fanns ju inte då, men jag.. det kanske blev en kuggfråga. Jag tänkte mig nåt konservativt faktiskt men det är faktiskt Vänsterpartiet kommunisterna som de hette på den tiden och det var ur en motion de hade då 1979 som tog upp massmarknaden för video och hur den kunde påverka "de obildade lagren i samhället" och då såklart samhället i sig. Och de här multinationella

videoföretagen, de sprider en destruktiv kultur. Av en anledning som vi inte riktigt förstår, och den här lättleda pöbeln halar på. Det vill man bli av med.

JOAKIM: Märk väl att det är 1979, så det är inte 100 år sedan. Relativ nutid.

JENS: Ja 42 år sedan. Nåt sånt.

EMMA: Det är också det här med att det alltid funnits rädsla mot det som är kommersiellt.

JOAKIM: Verkligen.

EMMA: Det har en närmare koppling till pengar och att det då. Vänsterpartiet och dåtidens rörelser, de tänkte det var fult därför.

JENS: Och amerikanskt kanske.

EMMA: Absolut. Exakt.

JENS: Vi vet ju nu, i har pratat länge nu, så länge biograffilmen funnit så har det ju ofta hänvisats till filmen som inspirationskälla, antingen till brottslingar eller rent omoraliska. Det här har inte uppstått i om videons inträde. Jag ska ta upp några exempel 1945 var det tre rånare i Uppland som hänvisade till att de läst sig det de skulle göra från amerikansk gangsterfilm. Samma år var det en pyroman som hävande att han blivit inspirerad av *Lågor i dunklet*, med bland annat Stig Järrel i en av rollerna. Vad tror du Emma, det är en diskussion som har funnits så länge filmen funnits. Det är klart att film kan inspirera. Min syrra, som är några år äldre, har pratat om Karate Kid. Alla skulle göra Karate Kid-sparken liksom. Har du något exempel?

EMMA: Om man tänker sig Karate Kid. Då leker man ju Karate Kid, det är ju inte så att man inspireras till att slåss och sparka folk blodiga på stan.

JENS: Beroende på vem du frågar kanske.

EMMA: Det är sant. Men jag tänker till exempel om man tar rökning. Minns ej när det var men då blev det så att om någon röker i filmen så höjs åldersgränsen i USA. Det blev nån ändring där. Det är ju också för att de vet att det är lobbyingindustri bakom. Genom film försöker försköna rökning. Det vet man ju, det är ganska snyggt med folk som röker så det kan man ju förstå att det har någon slags romantiserande av rökning.

Om man då tänker sig romantisering av någon slags Bonnie & Clyde-leverne. Nån sån brottsgrej, det kan man kanske tänka sig men folk som blir inspirerade av film på det sättet dom mår nog inte så bra från första början.

JENS: Då är det snarare individen det är fel på, kanske inte filmen.

EMMA: ja.

JENS: Ett klipp som gjordes i en film är ur filmen *Bad Boys* med Sean Penn och den är från 1983. Klippet gjordes med hänvisning till paragrafen förleda till brott för det skulle då kunna vara brottsinstruktivt. I denna scen ser vi Sean Penns karaktär, han är ungdom på glid, kommer in på ett ungdomsfängelse och som brukligt i genren fängelsefilmer så hamnar han i bråk med ett rivaliserande gäng. Den som såg den censurerade versionen ser Sean Penn köpa läskburkar ur en automat och sen ett par tuffingar som går ner för en trappa. Nästa bild visar Sean Penn misshandla tuffingarna med ett kuddliknande föremål. Det som klippts bort då, det är att Sean Penn tillverkar ett vapen genom att lägga några öppnade läskburkar i ett örngott. Och använder detta som någon slags stridsklubba. Ett vapen. Det var alltså vapentillverkningen man ville få ur filmen. Det var ett sånt klipp där man verkligen kunde inspirera till rent konkreta handlingar. Också ett exempel på en scen när innebörden av scenen inte ändras, men det dramatiska upplägget blir ju ganska skiljt från avsikten. Vet inte om du sett *Commando* med Arnold Schwarzenegger från 1985?

EMMA: Otroligt länge sen.

JENS: Det är ju en lättsam våldsfilm skulle vi kunna säga. Det är svårt att säga komedi men man skrattar ju lika mycket som man..

JOAKIM: Den har ju uppenbart komiska inslag.

EMMA: Medvetet eller?

JOAKIM: Det är frågan egentligen om det var tänkte att det skulle vara det.

JENS: Det finns ordvitsar som är kul. Och det är en ordvits vi ska ta upp. För det ledde till en rätt märklig sekvens i filmen. Det är att Arnold som håller en skurk i halsen utför ett stup. Så ska skurken avslöja nånting, och när han gör det så släpper Arnold honom ner i stupet. Så kommer Arnold tillbaka till sin kamrat.

[CITAT UR COMMANDO]

Och i den svenska versionen fick man inte se det här att han släppte honom ner i stupet. Då blir ju innebörden helt annorlunda, "jag släppte honom, han fick springa fri" liksom. Det ändrar ju verkligen scenen.

JOAKIM: Ja och oerhört komiskt så här i efterhand.

JENS: Det blir ju väldigt roligt. I en rolig film från början. Men det var inte alltid våldsbrott man klippte bort. Självmordscener klipptes bort, även om det inte varit brottsligt med självmord sedan 1800-talet. Det togs bort konsekvent. Från 1940-talet klippte man bort en scen som beskrivs som "Marie blandar arsenik i glaset", så man såg inte hela självmordsscenen. Det man fick se var kanske en antydning.

EMMA: Det är väl för man tänker att det smittar. Det är fortfarande väldigt många, t.ex. i tidningar, som inte vet hur de ska skriva när någon begått självmord.

JENS: Man kanske inte ens nämner det.

EMMA: Man tänker att det har en smittande effekt. Tänker på Werther, självmordsvåg. Man visste inte riktigt hur man skulle hantera det här.

JENS: Någon slags omsorg om publiken och kanske ungdomen. Jag vet inte vilken film det där kommer från, "Marie blandar arsenik i glaset":

EMMA: Låter som en film i sig.

JOAKIM: Faktiskt.

JENS: Men kan du gissa Emma vilket som är det vanligaste brottet som man har klippt bort med hänvisning till just "Förleda till brott"?

EMMA: Kan det vara våldtäkt? Eller?

JENS: Nej, faktiskt inte. Det allra vanligaste har varit narkotikaanvändning. Och då kanske i synnerhet när narkotikaanvändningen har framställts som positiv, eller åtminstone inte supernegativ. 1981 diskuterades "narkotikafilmer" i Riksdagen. Det stod företrädare i talarstolen och sa "den penningstarka internationella narkotikamaffian köper in sig i olika massmedia i världen som ska bedriva narkotikapropaganda för deras räkning". Alla andra partier, kanske ledda av Moderaterna hängde på och pekade ut filmer som *Cheech and Chong* och *9-5* men Dolly Parton. De pekades ut som "narkotikafilmer". Är det här filmer du har sett Emma?

EMMA: Några av dem. *9-5* till exempel. *Cheech & Chong* har man ju sett.

JENS: Visste du om att man klippte bort ur *9-5* när de röker gräs.

EMMA: Nej, det visste jag inte.

JENS: Jag såg faktiskt den för första gången för inte så länge sedan. Jag såg då en oklippt version, som gör nummer.

[LJUDKLIPP CARBON COPY]

JENS: Det här var en scen som klipptes bort då den visade narkotikaanvändning och alltså kunde förleda till brott. Det är en Scen ur *Carbon Copy*, eller *Sådan pappa, sådan son* på svenska, från 1981. Med, faktiskt, en ung Denzel Washington i en av rollerna. Den som lyssnade noga hann också höra att personen säger sig ha klarat sin utbildning tack vare att han rökte marijuana. Det var kanske avspännande och så då. Finns det nåt exempel på svensk film som ni känner till som har gräsrökning, eller det som kanske kallas haschrökning i Sverige?

EMMA: Det första jag tänker på är G som i gemenskap. Han röker ju.

JENS: De hittar en bit hasch hos honom. I ett LP-fodral.

EMMA: Han röker ganska mycket och det är problemet. Eva Fröling som spelar hans mamma är mycket bekymrad.

[LJUDKLIPP G SOM I GEMENSKAP]

JENS: Han är lite hippe-artad och ska åka på..

EMMA: Han ska väl på semester med någon, har jag för mig?

JENS: Med Magnus Ugglan?

EMMA: Ja de ska ju åka nånstans tillsammans. Men det är ju ganska sorgligt det där.

[LJUDKLIPP G SOM I GEMENSKAP]

EMMA: Nej vad dum jag är, det är ju Niklas Wahlgren som ska till, vart han nu ska, med Magnus Ugglan.

JENS: just det.

EMMA: Den andre, pårökta, han ska klippa sig och skaffa ett jobb.

JENS: Då går det ju inte an att röka hasch.

JOAKIM: Tänker man då litegrann det här med att "förleda till brott". Att det inte skulle vara positivt framställt. Hade det varit mer positivt så kanske man klippt i den filmen. Det vet man ju inte eftersom det är, återigen, så tydligt att i Sverige så har vi den här skrällen för narkotika på ett helt annat sätt än kanske USA. Och då framförallt gällande marijuana. Att det här ändå porträtterat som något väldigt negativt i den här filmen och kanske hade varit på ett annat sätt i en amerikansk kontext.

EMMA: Men nu när vi pratade om det där med åldersgränser som höjdes när de röker då tänker man lite på Seth Rogan. Komikern som är med i *Knocked Up* och massor av komedier. Han har ju gjort massa stonerkomedier. Där hans figur är ganska pårökt och len i bollen. Han säljer ju nu på nåt sätt.

JENS: I Kanada?

JOAKIM: Just ja, han har ju ett eget företag där han odlar sin egen marijuana och så där.

EMMA: Hans karriär kanske varit en lång promotionturné för att så småningom sälja cannabis?

JENS: Den internationella narkotikamaffian.

EMMA: Nu är det ju så normalt och stonerkomedier kommer ju liksom. De lever och frodas. Kommer ni ihåg *Vi barn från Bahnhof Zoo*.

JENS: Det blev en grej med den. Vi lyssnar på ett klipp när SVT intervjuade en censor om just filmen *Barnen från Bahnhof Zoo* och de är upprörda över att de inte klippt.

[LJUDKLIPP]

JENS: Det var ganska svårt och de inhämtade också råd från narkotikakommissionen eller någonting. Är det här positivt eller negativt? Men man har då ändå kommit fram till att det här porträtteras inte som något särskilt positivt.

EMMA: Nej det kan man verkligen säga.

JOAKIM: Har man sett filmen och förstått dess innebörd så kan man inte tolka den som nåt positivt över huvud taget. Den är så misärartad som det bara kan bli. Vilket ju gör det hela intressant för det blir ju egentligen en icke-diskussion i den bemärkelsen. Faktiskt.

EMMA: Det är verkligen en anti-knarkfilm. Allt går käpprätt för alla inblandade. Den är hemsk.

JENS: det vi vill illustrera är att detta visar den utsattheten för de människor som arbetade med censur hade. Klippte de inte i en film så fick de skit för det av en reporter eller arga föräldrar men klippte de en film så kanske de kunde få bombhot från de som ville se filmen.

JOAKIM: De visar ju på den problematiska rollen som de hade. De stod hela tiden mellan två viljor på något sätt.

JENS: Två poler. Det finns ju exempel på scener när droger använts på ett förskönande sätt men sluppit igenom censuren. I första hand tänker jag på filmen *Poltergeist* från 1982. Det finns en scen där föräldrarna har en mysig stund i sovrummet där de röker gräs och kul, de pratar och jätteroligt. Det sker helt alldeles vanligt det här. Och de har heller inga problem att glida in i en ansvarsfull föräldraroll

när barnen knackar på och inte kan sova. Den här gick igenom censuren helt och hållet. Nu ska man ju komma ihåg att *Poltergeist* var tillåten från 15 år och *Carbon Copy* från 11, men om kriteriet är "förleda till brott", bedömningsgrunden var densamma, så borde det inte vara någon skillnad, det är fortfarande ett brott som begås. Enligt svensk standard då.

Vi ska spela upp ett annat klipp nu och det är från filmen *WHERE THE BOYS ARE* från 1984.

[LJUDKLIPP WHERE THE BOYS ARE]

JENS: Det man klippte bort här, det var när ett gäng unga kvinnor, de kanske är på springbreak. Men de röker gräs och har väldigt roligt. Vad det här då för att förleda till brott? Nej det var inte den grunden man hade använt, utan det var den grunden man kallar psykisk skada för barn. Jag antar att du inte har sett den här filmen Emma?

EMMA: Nej, och den ser ju ljuvlig ut. Jag vill ju absolut se den.

JENS: Jag vill se den också.

EMMA: Den ser ju ut som sån här vänskapsfilm som ser fantastisk ut.

JENS: Lättsam, alla har roligt liksom.

EMMA: Jag blev jättenyfiken, så den ska jag definitivt försöka leta upp.

JENS: Jätterolig trailer också med dråpliga situationer och sådär. Men som film är den kanske ganska obetydlig. Men vi tycker att filmens behandling i Sverige är ganska intressant. Och vi har lite teorier om den här. Det är ju unga kvinnor med i klippet, kvinnor som inte bara röker gräs, utan de pratar om sex också och om killar. Kan det spela in tror du?

EMMA: Gud ja. Den tråden jag kan se genom nästan de flesta av dem. Det handlar ju såhär om kvinnor är som kvinnor ska vara.

JOAKIM: Precis.

EMMA: Att det är osedligt. Att det inte är det här rena och oskuldsfulla. Utan ja mer som det här, de är pårökta och har kul och pratar om sex. Eller kvinnorna som anklagas för att vara häxor i stumfilmen *Häxan*. Och liksom såhär rape-revenge. Det handlar om att rollerna är ombytta. Att man får se någonting som man vanligtvis inte brukar få se.

JENS: Det finns ju hur många som helst där unga pojkar röker gräs, som att det är en del av handlingen egentligen.

JOAKIM: Ja, eller pratar om sex sådär vidlyftigt.

JENS: Ja, åker till Florida och raggar på brudar eller någonting.

JOAKIM. Ja.

JENS: Här har de bara vänt på det. Att det är ett gäng unga kvinnor då som gör det, och då klipper man bort. Sen tänkte jag på filmen *Tillbaka till framtiden*. Den första filmen. Där är det ett band som spelar på skoldansen. Det är ett band med afroamerikanska musiker. De röker gräs. Och den här filmen blev tillåten från 11 år. Då väcker det tankar hos mig i alla fall att ser man det som en naturlig del av att det är "rätt" grupp som röker gräs. Alltså att det är afroamerikanska musiker som röker gräs, är det naturligt eller?

EMMA: Eller tänker de som tittar att "nej men det kommer barnen inta att fatta ändå".

JENS: Det skulle kunna vara så. Men det är en replik som någon av dem som har coola brillor på sig säger. Och han säger så här:

[LJUDKLIPP – TILLBAKA TILL FRAMTIDEN]

"Hey listen guys, I don't want to mess with no reefer addicts, OK?"

JENS: Det är ju möjligt att i den svenska versionen "jag vill inte ha bråk med musiker". Jag vet faktiskt inte. Men det refereras till att de röker gräs i alla fall.

EMMA: Ok.

JENS: Så där har man inte klippt. Och den är tillåten från 11 år. Så det väcker ju så lite tankar till skillnad från det här, från *Where the boys are*, med kvinnorna då. Men hur har det varit med genustänket rent generellt när man har censurerat film. För att i förra avsnittet så pratade vi om att en av de första censorerna var en kvinna. Och det var vikt att en skulle vara en kvinna. Så de hade ju någon slags tanke att kvinnors intresse skulle ju då bevakas. Alltså någon form av kvotering. Så det är ju väldigt intressant att prata om genusfrågor och filmcensur.

EMMA: Eller så tänkte man kanske att den här kvinnan skulle bidra med någon slags renhet eller oskuldsfullhet. Så skulle det också kunna vara.

JENS: Ja, absolut.

EMMA. Någon slags vårdande egenskap, som verkligen skulle se till barnens bästa kan man tänka sig.

JENS: Och kanske de unga kvinnornas bästa.

EMMA. Exakt.

JENS: I synnerhet då kanske.

JOAKIM: Ja men definitivt.

JENS: Men det är ju jätteintressant att diskutera det här med kön och filmcensur för det som faktiskt får visas på duken. Det speglar ju samhällets värderingar och på samma sätt så speglar ju det som inte får visas ju också värderingarna. Så är det ju, det styr ju helt och hållet. Exempelvis så kan man ju tänka sig att man klippte bort vissa saker för att de kunde äventyra vissa roller och värden. Någoting som kanske hotade kärnfamiljsrollen. Man kanske inte ville visa det. Och det här är ju någoting som inte finns med i de juridiska förhållningsreglerna. Men något som praktiskt har spelat in. I perioder så hade man också en ganska juridiskt tveksam term för klippning. Man hänvisar till "strider mot goda seder". Och det blir ju ganska godtyckligt.

EMMA: Ganska godtyckligt.

JOAKIM: Ja, vad är en god sed.

JENS: Ja, jag försökte låta diplomatisk där men absolut.

EMMA: Det låter ju som något man kan pressa in allt möjligt under.

JENS: Vad man vill, precis. Och lite beroende på vem som hamnar på censorstolen också. Så därför ser man ju också via arkivet, så ser man ju att om man följer de här hundra åren så är det ju också väldigt stor skillnad. Jag har också hört att filmdistributörer blev väldigt bra på att veta när vissa granskare jobbade. Så att de såg till så att de fick sina filmer granskade när någon var ledig och sådär.

EMMA: Ja helt säkert så måste det ju ha fungerat så.

JENS: Ja så är det ju, och det är ju människor. Det är inget konstigt i sig.

EMMA: Nej.

JENS: Det är inte det rent juridiska. Men faktum är att 1929 då fick biografbyrån rätt att föreskriva om en film fick visas bara för en manlig publik eller en kvinnlig publik. Men hur såg det ut från början då. Kan du tänka dig Emma ungefär vad man inte fick visa? Alltså vi pratar typ 1911 nu när man började.

EMMA: Ja nej men om man tänker sig såhär osedliga saker så, abort och våldtäkt det gick ju inte. Det kan man ju inte ha. Ja men ombytta roller, kan man ju inte heller ha ombytta könsroller. Insinuera abort eller det fanns ju massor med sådana där saker som känns osedliga.

JENS: Jag tror inte att man ens kunde insinuera fortplantning överhuvudtaget. Alltså på en nivå, vi tog upp det sist, att man inte kunde visa en stork i princip. För att det var en så tydlig association till någonting annat. Så det gick inte att visa. Omoraliska relationer naturligtvis.

EMMA: Homosexualitet.

JENS: Ja gud.

JOAKIM: Och tidigt just nakenhet var väl också tabu fram till en viss tidpunkt.

JENS: Och inte bara naket det var ju folk som hade på sig, lättklädda människor.

JOAKIM. Ja.

JENS: Påfallande ofta i de här granskningsbeskrivningarna står det: "vi har tagit bort klipp på kvinna i negligé" står det ofta. Så det tog man bort. Påklädnad t o m. Från 1938 tar man bort en scen när en kvinna tar på sig kläder. Hon tar på sig "benkläder", jag vet inte riktigt vad det är för något. Men strumpbyxor kanske.

EMMA: Ja det låter. Kalasbyxor

JENS, EMMA: "skratt" Ja precis.

JENS: Benkläder. Ja men det var ju på det sättet och det här måste ju alla ha känt till, alla filmproducenter. Och man kan ju tänka sig att utländska filmproducenter de struntade fullständigt i den svenska filmcensuren oftast. Men man kan ju åtminstone tänka sig att svenska filmproducenter, att de på något sätt anpassade sin films produktion efter vad de vet kommer gå igenom eller inte. Ledde det till självcensur innan man lämnade in filmerna för granskning? Troligt. Det är ganska dyrt att spela in film. Men man kan ju tänka sig att självcensur ändå förekom. Det fanns ju ingen idé att lämna in filmer som hade damer i negligé. Eller som innehöll någon form av nakenhet. Men det fanns ju dem som uppenbarligen ville utmana det här systemet och testa. Och det finns en scen i den första filmen om 91an Karlsson som är ganska rolig och vi har tittat på det här klippet tillsammans Emma. Och vi har grubblat, varför spelade man överhuvudtaget in scenen tror du?

EMMA: När man tittar på den nu så tänker man, OJ! När kom den?

JENS. 1946 kom den.

EMMA: Ja, då ser ju jag massa vackra svenska kroppar framför mig. Lite såhär kroppsideal.

JENS: Skärgården?

EMMA: Jamen också lite fulare, lite tysk kroppsfasism.

JENS: Kroppsdyrkan.

EMMA Ja kroppsdyrkan. Det kanske vara något sånt där att man tänkte att nakna svenska kvinnor, liksom att, som har gjort vad heter det, solflickorna, gymnastik, nakna. Jag vet inte, de myllrar omkring i något.

JENS: Vi ska beskriva scenen också. Det är 91ans rollfigur som har gömt sig i en tunna i ett omklädningsrum och kvinnor som klär av sig kläderna. Kanske kommer ut från en bastu eller någonting.

JOAKIM: Ja eller någon form av badhus.

JENS: Och de är verkligen nakna. De har liksom inte benkläder eller så, full frontal nudity. Allt rubbet. Och sen givetvis då i och med att det är en komedi då så ramlar då den här tunnan och 91an ramlar ut, så blir det kalabalik och så är det rolig musik och fryntligt sådär.

EMMA: Det är ju en väldigt speciell scen. Och den känns ovanlig än idag. Att nakenhet känns sådär otvungen. De är ju inte sexualiserade eller glider med ben längs med dörrkarmar eller nåt sånt där, utan de springer omkring som folk gör i ett omklädningsrum. Och allt hänger och slänger och dinglar. Det ser ju ganska härligt ut. Om man jämför, för sådana scener skulle man ju inte få se än idag ens. Så det var ju inte så konstigt att de klippte bort den 1946 kanske.

JENS: Jag känner nästan såhär att det är kul att han utmanade, regissören då. Nu sa jag han, jag bara förutsätter att det är en han. Att utmana systemet, men jag får någon känsla av att han kanske ville spela in den där scenen. Jag vet inte nu leker jag med tanken här, att det var kul.

JOAKIM: Kan ha varit så. Han är ju i alla fall medveten om att den sannolikt skulle klippas.

JENS: Man kommer inte att få visa nakna rumpor på film.

JOAKIM: Inte 1946.

EMMA: Och inte nakna framsidor heller.

JENS: Definitivt inte.

JOAKIM: Och väldigt före sin tid måste man ju säga.

JENS: De hade nog kul när de spelade in den. På 20-talet för ett få en film tillåten för barn klippte man bort någonting som beskrivs som scener med en demimonde-dam. Vet du Emma om vad en demimonde-dam är?

EMMA: En som befinner sig i halv världen, i skuggorna? Jag vet inte.

JENS: Du kan franska kanske?

EMMA: Ja, men vad betyder demimonde-dam?

JENS: En demimonde-dam är inget smickrande alls som ni kanske misstänker.

JOAKIM: Nej.

JENS: Om jag har förstått det rätt så var det Alexander Dumas som myntade begreppet. Och kort beskrivet så är det något slags mellanting mellan en ärevördig kvinna och en prostituerad.

EMMA: Någon som lever i halv världen.

JENS: Precis mellan, vill va någonting annat än den är. Idag kanske vi skulle använda ordet, nedsättande men goldigger. Det klipptes bort, och det finns fler exempel där man tagit bort just demimonde-damer. Du har tidigare varit inblandad i bergmanveckan, jag vet inte om det gör dig expert på Ingemar Bergman?

EMMA: Nej.

JENS: Eller i alla fall väldigt intresserad av Ingemar Bergmans filmer.

EMMA: Ja

JENS: En ganska tidig film från 1949. *Törst*. Där klippte man bort något som beskrivs som ett homosexuellt närmande, mellan två kvinnor. Man klippte bort en homosexuell invit, och också en scen "lårens blottande upp till blygden". Man kan ju fråga sig om det var just på grund av en homosexuell invit eller om det var ett olämpligt sätt som inviten skedde på. Jag har inte sett filmen själv så jag vet faktiskt inte hur det är. Det här var ju på 1940-talet, och då var ju homosexualitet fortfarande klassat som en sjukdom i Sverige. Men det har ju aldrig varit problem att visa sjukdom på film. Alltså man har fått visa sådana som har haft syfilis eller kanske någon annan sjukdom.

EMMA: Men det är väl det osedliga som kommer in där. Tänker jag mig.

JENS: Förhoppningsvis ja.

EMMA: Att man har sett vissa relationer som osedliga kanske.

JENS: Som exempelvis homosexuella relationer då kanske.

EMMA: Ja.

JENS: På något sätt omoraliska i varje fall. Tankelek, men hade filmen kommit innan 1944 så hade den ju kunnat klassas som förleda till brott. I och med att fram till 1944 så var ju homosexualitet faktiskt ett brott i Sverige.

JOAKIM: Just det.

JENS: Vi har ju pratat om att den svenska filmcensuren ändå var ganska liberal med sexualitet och så. Och den här gränsen flyttades ju framåt hela tiden och på 60-talet ganska radikalt. *Jag är nyfiken gul* och *Jag är nyfiken blå*.

EMMA: Men det började ju innan det. Det började ju redan på 50-talet. Där när man såg såhär bröst i skärgården.

JENS: *Sommaren med Monika*?

EMMA: Ja *Sommaren med Monika* och *Hon dansade en sommar*. Och sen 64 vare det väl *Käre John*. Den blev ju till och med Oscarsnominerad för bästa icke engelskspråkiga film. Med Christina Schollin. Och just den här *Sommaren med Monika*. Det är Harriet Andersson. De har en så här underbar kärleksromans. De har det såhär jättehärligt i skärgården. Nakenhet på klipporna och allting såhär. Och så blir hon med barn och de kommer tillbaka till stan och gifter sig. Och såhär det vardagliga slår dem. Och ja Harriet Anderssons figur Monika hon kanske inte är helt nöjd med mammalivet. Och bara det är ju superradikalt. Egentligen att visa det.

JENS: Ja det är klart.

EMMA: Såhär, inte helt moderlig. Och sen hade vi ju får man inte glömma det här att vi hade obligatorisk sexualundervisning i skolan. Och vi hade välfärdat våra barn och vi blev omhändertagna. Så att det var ju många saker samtidigt.

JOAKIM: Mycket som banade väg för vad som sen kom att skildras på film.

EMMA: Ja och liksom den svenska synden och hela det där. Ja att vi var i moraliskt förfall i princip, och därför mådde vi så dåligt och därför var ju självmordsfrekvensen så hög. Allt det där slogs samman.

JOAKIM: Vi blev alltmer sekulariserade och därav också mer promiskuösa egentligen. Det var väl det som den här artikeln som skrevs om den svenska synden, i jag tror det var Time magazine, på mitten på 50-talet hävdade eller påstod i alla fall.

EMMA: Ja det var ju på väldigt lösa boliner så fick den en väldig spridning, de åsikterna.

JOAKIM: Ja.

EMMA: Som Sverige sen kunde rida på efter det. Och liksom, sen försöka vända om det där, vårt dåliga rykte. Till att vi var liberala och i framkant. Mer framtidsvänliga. Så att vi kunde rida på det och försöka vända det till något positivt. Medans vi i resten av världen av många sågs som ja, bara promiskuösa och ja i förfall.

JOAKIM: Precis.

JENS: För att gå vidare då, har kvinnligt våld var kontroversiellt Emma. Vad tror du?

EMMA: Ja men det vet jag ju att den har, såhär *Death Weekend* till exempel. Och hela cirkusen kring den, och *MS:45* som är en av mina favoritfilmer. De har ju blivit totalförbjudna och då är det ju hämnande kvinnor. Eller inte så mycket i *Death Weekend*, men absolut i *MS:45*. Där handlar det ju verkligen om en hämnande kvinna. Och som jag har förstått det att när kvinnliga brottslingar begår brott. Så man försöker det ju så långt är möjligt se kvinnor som något oskuldsfullt. Men när kvinnor verkligen begår brott, så ser man dem som värre. Särskilt då kvinnor som har begått brott mot barn eller våldsbrott, så får de strängare straff. Medan man så långt som det är möjligt vill se dem som lite oskyldigare, vänare varelser. Alltså att man dömer det lite hårdare.

JENS: Om man vänder på det då, våld MOT kvinnor. Skulle jag vilja säga är lite ovanligare.

JOAKIM: Jag tänkte på *True Romance*, som ju Quentin Tarantino skrev manus till bland annat. Där blir ju Patricia Arquette utsatt för en misshandel av James Gandolfinis karaktär. Det är ju väldigt grafiskt och explicit, blodigt och otäckt. Jag vet att jag tog väldigt illa vid mig när jag såg den scenen för den är så hemsk men jag vet inte om det har med att göra för att det var en kvinna som blir misshandlad.

EMMA: Nu måste jag säga att den här scenen tar jag ofta fram och tittar på för att den är så ljuvlig.

JENS: Du spolar fram till just den scenen?

EMMA: Nej men den finns såklart på Youtube. Nej men att hon ger igen. Hon är som ett djur.

JOAKIM: Hon tar kontrollen och får sista ordet eftersom hon så att säga vinner.

EMMA: Jag hade aldrig sett nåt liknande då när jag såg den.

JOAKIM: jag skulle säga att det fortfarande är ganska ovanligt att skildra våld mot kvinnor på det sättet.

JENS: Vi har ju sett 100 filmer när män får samma behandling som Patricia Arquette. Men du reagerar på ett det var en kvinna.

EMMA: Det ser man ju faktiskt oftare på film nuförtiden, man ser kvinnor som mer jämställda. Man ser ganska ofta numer att kvinnor får ganska mycket stryk i fighter i superhjältefilmer. Sista striden är inte alltid mellan två män. Det kan vara mellan en man och en kvinna, som slåss på lika villkor.

JENS: Våldet har blivit jämställdare.

EMMA: Ja faktiskt. Jag kan se det som något positivt när en kvinna får en ganska rejäl smocka ibland. Förstår ni vad jag menar?

JENS OCH JOAKIM: Ja absolut.

EMMA: Vi kommer säkert komma in på det mycket mer men sån här rape and revenge-filmer. Mer genren där en kvinna blir våldtagen i filmens början och sen hämnas hon på något sätt. Då finns det en film som heter *I spit on your grave*. Den största diskussionen kring den filmen var hennes hämnd, huvudpersonens hämnd, otroligt utdragen våldtäktsscenen som är vidrig. Diskussionen handlade inte riktigt lika mycket om den, utan det var hennes hämnd som man tyckte var brutal och för hemsk för att få va med på film. Medan då våldtäktscenen kanske inte orsakade lika mycket upprivna känslor.

JENS: Jag förutsätter att den inte ens visats på bio i Sverige. Jag har också läst i samband med att den här filmen du nämnde, *MS45*, fick Sverigepremiär 40 år efter att den kom. Jag läste att du menar att den här genren, rape and revenge, att den missförstods. Kan du utveckla det lite grann?

EMMA: Jag tror att man i många diskussioner utgick från, när filmerna kom, att de som skulle titta var en manlig publik och att man på något vis tänkte att våldtäkten skulle bli något kittel. För publiken. Det var det som var något problem. Medan man tydligen inte ens såg då den här hämnden, att det var kvinnor som satt i salongen och tyckte detta var ganska förlösande. Många av de här filmerna har ju idag omvänts till att bli feminist-kultklassiker medan man då inte riktigt såg dessa filmer för vad de var. Vad de hade för agenda. Jag menar, *Death Weekend* och *Ms 45*, de har ju en väldigt tydlig feministisk agenda tycker jag. Båda de filmerna innehåller vardagssexism, situationer som kvinnor ofta ställs inför. Catcalls på gatan, photoshoot med någon slemmig kille. I *Death Weekend*, läkaren är inte bara slemmig, det skulle man väl kunna leva med, men han filmar henne när hon duschar. Han har spegelglas som han filmar genom. Det är ju ganska grovt övertramp där. Tydligt att det finns en tanke där och att det visar på sexism och en orättvis situation. Och att hämnden, man förstår den. Kanske inte så mycket i *Ms 45*, hon blir ju helt bananas och dödar random.

JENS: Kanske går över gränsen.

EMMA: Men i *Death weekend* så är det ju fullt förståeligt. Då tolkades ju hon t.ex. av många som att hon var sadistisk, en sadistisk hämnd. Men som jag ser det är ju hon bara någon som försöker klarar sig ur den här situationen. Hon försöker vara så rationell som möjligt, nu går jag med på det här för att jag måste överleva. Hon förhandlar situationen hela tiden, sitter tyst och säger inget medan hon klurar på hur hon ska klara sig ur det här. "Här är en tändare, jag smyger undan den". Hon planerar, hur ska jag ta mig härifrån?

JOAKIM: Hon försöker ta kontrollen över situationen på något sätt.

JENS: Det var också så här att distributören tyckte den var intressant, han ville förstås få den godkänd, men tyckte också den var en intressant grund för en diskussion om självförsvarets gränser.

[LJUDKLIPP DEATH WEEKEND]

Den här filmen, *Death Weekend*, det är en kanadensisk film från 1974 som handlar om en man, den här slemhögen vi hört om nu, och en kvinna. De åker ut på landet till hans vräkiga landställe vid en sjö någonstans i Kanada. De är inte ett par tror jag.

EMMA: Nej.

JENS: De dejtar kanske. Mannen verkar i a f ha vissa planer för vad som ska hända.

EMMA: Han vill nog ha sex med henne på landet.

JENS: Ja någonting ska ju i alla fall handa under den här helgen. Men på väg då till huset råkar de i bråk, ett klassiskt upplägg i rape and revenge-genren, med ett gäng lokala busar som börjar terrorisera paret i det här huset. Sen följer hela dramaturgin, mannen blir dödad först, sen är det en våldtäkt och sen kommer hämndscenario.

[LJUDKLIPP DEATH WEEKEND]

JENS: Den här filmen lämnades in första gången 1976 till biografbyrån. I oktober. Den blev avslagen, filmen blev förbjuden. De fick inte förbjuda filmen utan att kalla in någonting som hette filmgranskningsrådet, som också skulle titta på den. De sa att "Det här kan ni inte tillåta". De beskrev filmen som "En film om fyra män som terroriserar ett ungt par i ett hus på den kanadensiska landsbygden. Med hänsyn till den koncentration av våldshandlingar som förekommer i filmen vill vi förbjuda den". Biografbyrån kallade den för en "spekulation i våld". Den här distributören som köpt in filmen, han var ju väldigt ihärdig och lämnade in filmen gång på gång. Den lämnades in i olika klippningar men blev förbjuden hela sju gånger mellan 1976 och 1990. Två gånger överklagades det till regeringen. Det blev avslag de gångerna. Det blev en långkörare helt enkelt och i perioder blev det en ganska stor medial debatt om det här. Bland annat Per Ahlmark, liberal politiker, han kallade det

en "viktig film". Han var ju väldigt anti-filmcensur rent allmänt så han såg väl en chans att angripa motståndaren. Jan Guillou, som förmodligen varenda svensk känner till, han gav sig in i debatten och manade att förbudet mot filmen i själva verket var politiskt.

EMMA: Han tolkade filmen som att den handlade om rätten att försvara sig. Och drog kopplingar till sovjet. Han argumenterar väldigt för varför vi inte ska ha censur och varför det här är en bra film men sen gör han den här lilla kopplingen och det blir "Ahhh".

JOAKIM: Lite för långt kanske.

EMMA: Han var på samma sida som en folkpartist, det hörde väl inte till vanligheterna. De var väldigt ihärdiga båda två.

JENS: Ja här blev de två något slags vapenbröder. De var inte ensamma, det var fler människor som la sig i.

EMMA: Nej om man tittar på de här papperna som distributören sammanställt.

JENS: Det finns i arkivet.

EMMA: Ja en sammanställning av debatten. Filmen var aktuell i medier under flera år, nästan varje månad.

JENS: Ja på ledarsidor.

EMMA: Ledarsidor, i TV-inslag, i debatter hit och dit och här och där. Som en slags evighetsföljetång. Den släpptes först 1990 tror jag och då klipp, vadå 7 minuter? Något sånt. Man måste ju varit så trött på den här filmen.

JENS: Men han gav inte upp. Han hade också teorier. Han hade som exempel, lite spekulativt kanske, men filmen *Death Wish*. Den har ett liknande tema fast en manlig hämnare. Den kunde slinka igenom helt utan klipp från censur. Det är en intressant tanke tycker jag.

JOAKIM: Det är ju helt relevant. Ytterst märkligt att man gör en skillnad.

EMMA: Verkligen. Hon i *Death Weekend*, hon försvarar ju sig medan han i *Death Wish* bara går ut och hämnas på folk i allmänhet.

JOAKIM: En personlig vendetta på människor som är helt irrelevanta för den brottsliga handlingen som hänt.

JENS: Det blev ju en väldigt långgrandig historia det här och den här filmen har ju fått en status i Sverige i a f just på grund av den behandlingen den fått. Tack och lov hade vi ju den här ihärdiga

personen som lämnade in filmerna och utmanade systemet och till slut fick dem godkända. Då var det ju inte aktuellt med biografdistribution, det var en ren princip sak för honom. Distributören menade ju också att staten inte kunde ändra sig av ren princip heller. Jag tror också att Gunnel Arrbäck, som vi ska ha med i podden senare, hon har också vid nåt tillfälle sagt att den här var den bästa film hon var med om att förbjuda, men också att förmodligen låg det filmerna i fatet att den hade blivit förbjuden så många gånger. En censor som ska se en film för sjätte gången, det är omöjligt att vara ett blankt blad. Intressant film, personligen gillar jag den, men som sagt den har fått en särställning i Sverige och det är tack vare censurernas behandling av den.

Tiden går fort när man har roligt och vi måste avsluta dagens diskussion och vi ber om att få tacka vår gäst, Emma Gray Munthe. Tack så mycket Emma för att du ville komma hit.

EMMA: Tack för att jag fick komma och tack för att jag fick kika runt här.

JENS: På Riksarkivet. Det var jättekul att ha dig som gäst. Det har varit jättekul att få diskutera film med dig. Tack så mycket!

[OUTROMUSIK]

SPEAKERRÖST: I nästa avsnitt får vi besök av ingen mindre än Gunnel Arrbäck, legendarisk direktör för statens biografbyrå. Vi ska även prata om hur både Martin Scorsese och Selma Lagerlöf har lagt sig i byråns arbete och hur var det egentligen, Charlie Chaplins *Diktatorn*, var den någonsin förbjuden i Sverige?